

Ο ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΣ ΒΑΣΙΚΟΣ ΠΥΛΩΝΑΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΣφΕΕ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δεκέμβριος
2023

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΥΝΟΨΗ

3

1. Η ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΣΤΟΝ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟ

4

- 1.1. Ο εμβολιασμός αποτελεί επένδυση για τη δημόσια υγεία 5
- 1.2. Ο εμβολιασμός αφορά όλες τις ηλικιακές ομάδες 6
- 1.3. Ο εμβολιασμός ενισχύει την άμυνα του πληθυσμού έναντι των ιών που μπορεί να οδηγήσουν σε νεοπλασματικές ασθένειες 7
- 1.4. Ο εμβολιασμός σύμμαχος στον αγώνα έναντι της μικροβιακής αντοχής 8
- 1.5. Ο εμβολιασμός μέσω κοινωνικής αλληλεγγύης 8

2. ΤΟ ΝΕΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΜΒΟΛΙΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

10

- 2.1. Θέσπιση διαδικασιών που αφορούν την ανάπτυξη των εμβολιαστικών προγραμμάτων 11
- 2.2. Δημιουργία βιώσιμου προϋπολογισμού για τον εμβολιασμό 11
- 2.3. Θέσπιση εμβολιαστικών στόχων 11
- 2.4. Εφαρμογή των συστημάτων καταγραφής του εμβολιαστικού προγράμματος και μηχανισμών επαγρύπνησης του πληθυσμού 12
- 2.5. Ενημέρωση κοινού & επαγγελματιών υγείας 13

3. ΣΥΝΟΨΗ

14

ΣΥΝΟΨΗ

Τα εμβόλια συνιστούν μία από τις πιο αποτελεσματικές παρεμβάσεις δημόσιας υγείας.

Η ανάπτυξη εμβολιαστικών προγραμμάτων σύμφωνα με τις υγειονομικές ανάγκες του πληθυσμού και η ορθή τήρηση των συστάσεων αποτελεί επένδυση για τη δημόσια υγεία και το σύστημα υγείας.

Ο εμβολιασμός αφορά όλες τις πληθυσμιακές ομάδες.

Τα οφέλη του εμβολιασμού δεν αφορούν μόνο τα άτομα που εμβολιάζονται αλλά, μέσω της «ανοσίας κοινότητας» επεκτείνονται στο σύνολο του πληθυσμού.

Η πρόσφατη κρίση δημόσιας υγείας η πανδημία covid – 19, κατέστησε για άλλη μία φορά ορατή την αξία των εμβολίων καθώς συνέβαλαν στον περιορισμό της μετάδοσης του ιού και στην επιστροφή της παγκόσμιας κοινότητας στην κανονικότητα.

Η Ελλάδα διαθέτει ένα από τα πιο σύγχρονα εμβολιαστικά προγράμματα. Ωστόσο, η θέσπιση εμβολιαστικών στόχων, διακριτών διαδικασιών σύστασης, αξιολόγησης και αποζημίωσης και η ανάπτυξη μηχανισμών παρακολούθησης της εφαρμογής του εμβολιαστικού προγράμματος είναι κομβικής σημασίας παράγοντες για τη προστασία και προαγωγή της δημόσιας υγείας.

Καθοριστικός, επίσης, παράγοντας για την ανάπτυξη σύγχρονων και αποτελεσματικών προγραμμάτων εμβολιασμού κρίνεται η δημιουργία βιώσιμου προϋπολογισμού. Σε αυτή την κατεύθυνση σημαντική είναι η διαδικασία σάρωσης ορίζοντα.

Vaccine

1 Η ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΣΤΟΝ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟ

Η αξία των εμβολιαστικών προγραμμάτων έχει πολλαπλές διαστάσεις.

Ειδικότερα:

1.1. Ο ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

Ο εμβολιασμός αποτελεί επένδυση για τη δημόσια υγεία καθώς επιφέρει σημαντικά οφέλη στο σύνολο της κοινωνίας.^{1,2} Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) εκτιμά ότι τα εμβόλια σώζουν 4 με 5 εκατομμύρια ζωές ετησίως.³

Μελέτη της McKinsey έδειξε ότι η επένδυση των κρατών στην πρόληψη -συμπεριλαμβανομένου του εμβολιασμού – μπορεί να επιφέρει μείωση ~40% του παγκόσμιου φορτίου νοσηρότητας τις επόμενες δεκαετίες, οδηγώντας σε μία υγιέστερη κοινωνία και βιώσιμη οικονομία. Συγκεκριμένα, ένας υγιής πληθυσμός θα μπορούσε να συνεισφέρει έως και \$2,4 τρις στο ΑΕΠ της Ευρώπης μέσα στην επόμενη εικοσαετία⁴, δεδομένης της μειωμένης νοσηρότητας & θνησιμότητας, αλλά και της αυξημένης παραγωγικότητας.

Αντίστοιχα, μελέτη του Κέντρου Λοιμωδών Νοσημάτων (CDC) των ΗΠΑ αναφέρει, ότι για κάθε δολάριο που δαπανάται για τον παιδικό εμβολιασμό εξοικονομούνται \$3 όσον αφορά το άμεσο κόστος (διαχείριση νοσημάτων) και \$10 όσον αφορά το συνολικό κόστος για την κοινωνία⁴, εκτιμώντας ότι ο εμβολιασμός των παιδιών που γεννήθηκαν στις Η.Π.Α. μεταξύ 1994-2018, εξοικονόμησε \$406 δις σε όρους άμεσου ιατρικού κόστους και \$1.88 τρις σε όρους κοινωνικού κόστους.⁵

Αντίστοιχα, ανάλυση που δημοσιεύθηκε το 2020 από το Γραφείο των Οικονομικών της Υγείας του Λονδίνου (Office of Health Economics), έδειξε ότι για κάθε 1£ που επενδύεται από το Βρετανικό κράτος στον εμβολιασμό, «επιστρέφονται» κατά μέσο όρο 2,18£ στο σύστημα υγείας (συνεκτιμώντας τον εμβολιασμό κατά του HPV, της πνευμονιοκοκκικής νόσου και του έρπητα), αναδεικνύοντας έτσι την σημαντική συμβολή του εμβολιασμού στη βελτίωση του επιπέδου υγείας και στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας.⁶

1. Ethgen O, Baron-Papillon F and Corner M (2016). How much money is spent on vaccines across Western European countries? *Hum Vaccin Immunother.* Vol. 12(8): 2038–2045.

2. Bloom DE, Cadarette D and Ferranna M (2021). The Societal Value of Vaccination in the Age of COVID-19, *Am J Public Health.* 111(6): 1049-1054. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8101582/> (Accessed September 2021).

3. Xiang Li, Christinah Mukandavire & Zulma M Cucunubá et al. (2021), 'Estimating the health impact of vaccination against ten pathogens in 98 low-income and middle-income countries from 2000 to 2030: a modelling study', *The Lancet*, Vol. 397, No. 10272, 398-408

4. *Prioritizing health: A prescription for prosperity* | McKinsey

5. *Vaccines Are Cost Saving - Vaccinate Your Family*

6. *The Broader Value of Vaccines: The Return on Investment From a Governmental Perspective* | OHE <https://www.ohe.org/publications/broader-value-vaccines-return-investment-governmental-perspective>

Επίσης, στοιχεία μελέτης στην Ευρώπη δείχνουν ότι ο εμβολιασμός έναντι της εποχικής γρίπης μπορεί να εξοικονομήσει μεταξύ 248 και 332 εκατ. ευρώ λόγω της μείωσης των νοσηλείων και των επισκέψεων στον γενικό γιατρό.⁷

Τέλος, κατά τον πρώτο χρόνο της πανδημίας, εκτιμάται ότι ο εμβολιασμός κατά του COVID-19 απέτρεψε 19,8 εκατομμύρια θανάτους, μειώνοντας το ποσοστό των θανάτων από COVID-19 κατά 63% σε 185 χώρες.⁸ Ειδικότερα στις ΗΠΑ, σύμφωνα με μία πρόσφατη μελέτη, η συνολική αποταμίευση χάρη στον εμβολιασμό αποτιμάται στα \$51,77 δις, με κάθε \$1 που επενδύθηκε για τον εμβολιασμό, να επιφέρει απόδοση («return on investment») περίπου \$10 από άμεσα και έμμεσα κόστη που θα επιβάρυναν τον πληθυσμό και το σύστημα υγείας χωρίς τον εμβολιασμό.⁹

1.2. | Ο ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΣ ΑΦΟΡΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Τα εμβολιαστικά προγράμματα αποσκοπούν στην κάλυψη των υγειονομικών αναγκών όλων των ηλικιακών ομάδων. Αξίζει να αναφερθεί ότι οι εκτεταμένες εκστρατείες εμβολιασμού οδήγησαν στην εξάλειψη της ευλογιάς ενώ η Ευρώπη απαλλάχτηκε από την πολιομυελίτιδα.¹⁰ Συνολικά, μεταξύ 2001 και 2020, τα εμβόλια απέτρεψαν περίπου 20 εκατομμύρια θανάτους, 500 εκατομμύρια περιπτώσεις ασθένειας/νοσηρότητας και 9 εκατομμύρια περιπτώσεις μακροχρόνιας αναπηρίας παγκοσμίως.¹¹ Ειδικότερα, ο παιδικός εμβολιασμός οχυρώνει την υγεία του βρεφικού και παιδικού πληθυσμού δημιουργώντας ισχυρές βάσεις για υγιή ανάπτυξη. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (Π.Ο.Υ.), εκτιμάται ότι κάθε χρόνο 4-5 εκατομμύρια θάνατοι, ανά την υφήλιο, προλαμβάνονται μέσω του εμβολιασμού¹² και 750.000 παιδιά σώζονται από αναπηρία¹³, ενώ 1,5 εκατομμύρια επιπρόσθετοι θάνατοι μπορούν να αποφευχθούν, εφόσον αυξηθεί η εμβολιαστική κάλυψη παγκοσμίως.^{14,15} Αντίστοιχα, ο εμβολιασμός εφήβων ενδυναμώνει περαιτέρω την αντίσταση του οργανισμού έναντι των λοιμωδών νοσημάτων.

Τέλος, το εμβολιαστικό πρόγραμμα ενηλίκων προστατεύει τους ενήλικες από απειλητικές για τη ζωή ασθένειες περιορίζοντας σημαντικά τις πιθανότητες εμφάνισης επιπλοκών. Τα οφέλη είναι εξαιρετικά σημαντικά καθώς οι δημογραφικές εξελίξεις αποτελούν κρίσιμο παράγοντα στο σχεδιασμό της Πολιτικής Υγείας. Ειδικότερα, η γήρανση του πληθυσμού αυξάνει τον κίνδυνο χρόνιων παθήσεων ασκώντας πίεση στα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ο εμβολιασμός έναντι της εποχικής γρίπης μπορεί να μειώσει τις νοσηλείες και τους θανάτους κατά 45% και 38% αντίστοιχα σε ηλικιωμένα άτομα με διαβήτη, και σχετίζεται επίσης με μειωμένο κίνδυνο καρδιαγγειακού θανάτου.^{16,17} Αντίστοιχα, η πρόσφατη κρίση δημόσιας υγείας - πανδημία covid-19 - κατέδειξε ότι τα λοιμώδη νοσήματα μπορούν να έχουν εξαιρετικές δυσμενείς επιπτώσεις στην υγεία και την ποιότητα ζωής του ενήλικα πληθυσμού. Ειδικότερα, σχεδόν μισό εκατομμύριο ζωές έχουν σωθεί μεταξύ ατόμων ηλικίας 60 ετών και άνω από την έναρξη του εμβολιασμού για τον COVID-19 σε 33 χώρες σε όλη την ευρωπαϊκή περιφέρεια του ΠΟΥ¹⁸.

1.3. | Ο ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΣ ΕΝΙΣΧΥΕΙ ΤΗΝ ΑΜΥΝΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΕΝΑΝΤΙ ΤΩΝ ΙΩΝ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΟΔΗΓΗΣΟΥΝ ΣΕ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ

Ο ιός των ανθρώπινων θηλωμάτων (HPV), ευθύνεται για περίπου το 90% του καρκίνου του τραχήλου της μήτρας καθώς και για άλλους τύπους καρκίνου τόσο σε άνδρες όσο και σε γυναίκες.¹⁹ Αντίστοιχα, η ηπατίτιδα Β επηρεάζει τις ζωές 15 εκατομμυρίων ανθρώπων στην Ευρώπη και μπορεί να οδηγήσει σε επιπλοκές όπως ηπατική βλάβη ή καρκίνος στο 20-30% των περιπτώσεων.²⁰ Συνολικά, ο εμβολιασμός έναντι της ηπατίτιδας Β και του ιού των ανθρώπινων θηλωμάτων (HPV) θα μπορούσαν να αποτρέψουν ετησίως 1,1 εκατομμύρια περιπτώσεις καρκίνου παγκοσμίως.²¹

7. Preaud E et al (2014). Annual public health and economic benefits of seasonal influenza vaccination: a European estimate. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4141103/> (Accessed September 2021). Larginin N et al (2015). Role of vaccination in the sustainability of healthcare systems, J Mark Access Health Policy. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4802702/> (Accessed September 2021)

8. Watson, O.J., Barnsley, G., Toor, J., Hogan, A.B., Winskill, P. and Ghani, A.C., 2022. Global impact of the first year of COVID-19 vaccination: a mathematical modelling study. *The Lancet Infectious Diseases*, 22(9), pp.1293-1302.

9. Sah, P., Vilches, T.N., Moghadas, S.M., Pandey, A., Gondi, S., Schneider, E.C., Singer, J., Chokshi, D.A. and Galvani, A.P., 2022. Return on investment of the COVID-19 vaccination campaign in New York City. *JAMA Network Open*, 5(11), pp. e2243127-e2243127

10. European Commission (2018). Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on Strengthened Cooperation against Vaccine Preventable Diseases. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52018DC0245> (Accessed September 2021).

11. WHO (2017). Bulletin of the World Health Organization: Estimated economic impact of vaccinations in 73 low- and middle-income countries, 2001–2020. <https://www.who.int/bulletin/volumes/95/9/16-178475/en/> (Accessed September 2021)

12. Vaccines and immunization (who.int)

13. WHO_GPV_PR_96.01.pdf, jsessionid=438862A6971B88BA98FDB3FD0D48F3ED

14. WHO Europe (2014). European Vaccine Action Plan 2015–2020. https://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0007/255679/WHO_EVAP_UK_v30_WEBx.pdf (Accessed September 2021).

15. <http://www.who.int/features/factfiles/immunization/en/>

16. Pascale E et al (2020). Communicating Benefits from Vaccines Beyond Preventing Infectious Diseases, *Infectious Diseases and Therapy*. 9: 467–480.

17. Modin D et al (2020). Influenza Vaccination Is Associated with Reduced Cardiovascular Mortality in Adults with Diabetes: A Nationwide Cohort Study, *Cardiovascular and Metabolic Risk*. 43(9): 2226–2233. <https://care.diabetesjournals.org/content/43/9/2226.long> (Accessed September 2021). 13

18. <https://www.ecdc.europa.eu/en/news-events/who-ecdc-nearly-half-million-lives-saved-covid-19-vaccination>

19. Arbyn M et al (2020). Estimates of incidence and mortality of cervical cancer in 2018: a worldwide analysis. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31812369/> (Accessed September 2021)

20. WHO Europe (2019). Hepatitis B in the WHO European Region. https://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0007/377251/Fact-Sheet-Hepatitis-B_2019-ENG.pdf (Accessed September 2021).

21. Gavi. World Cancer Day: the little-known role of vaccines in fighting cancer. https://www.gavi.org/news/media-room/world-cancer-day-little-known-role-vaccines-fighting-cancer?gclid=EAlaQobChMI97uui52t8AVD6h3Ch1HcQ1TEAAYAAAEgKrlPD_BwE (Accessed September 2021).

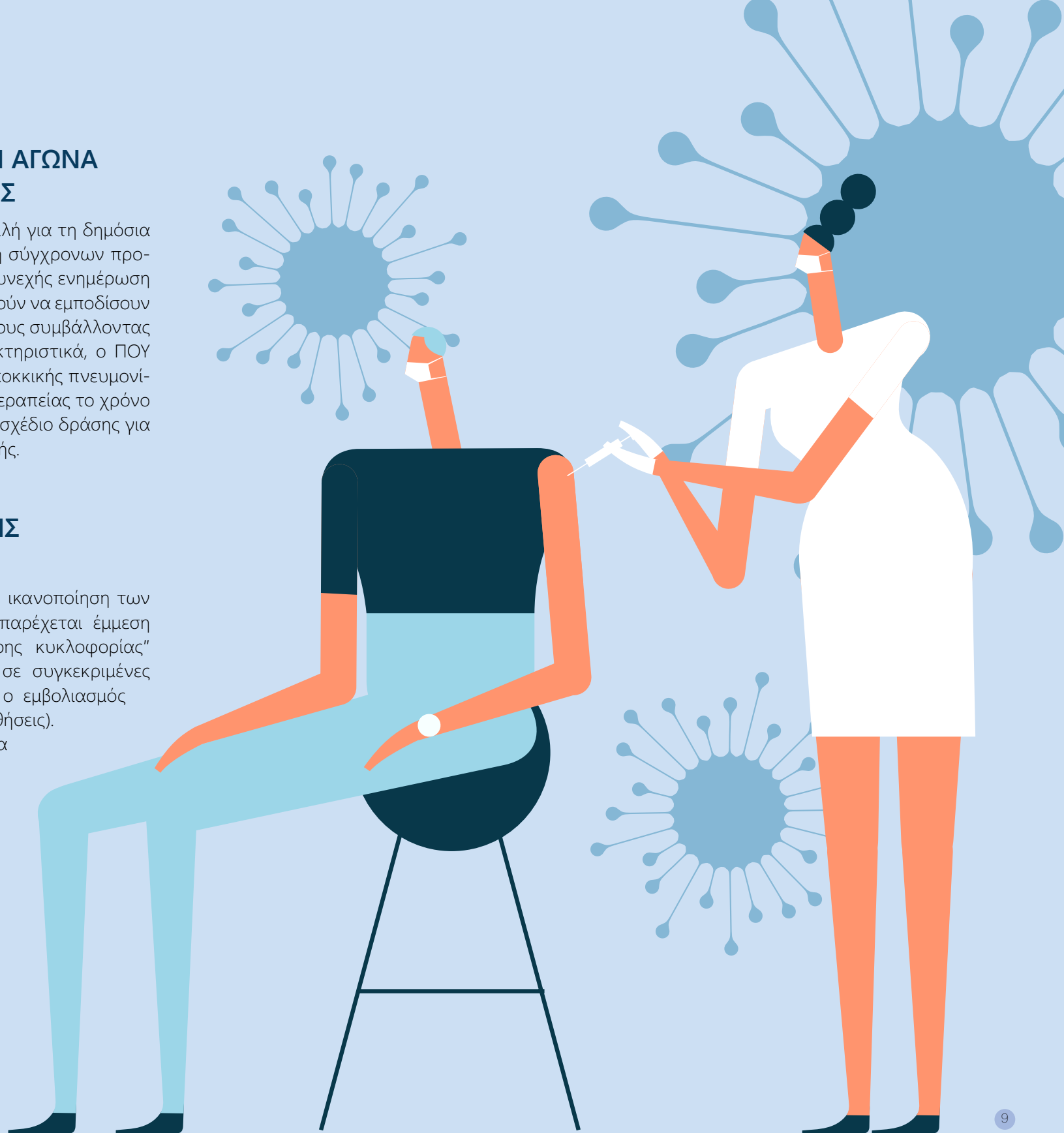
1.4. Ο ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΣ ΣΥΜΜΑΧΟΣ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΜΙΚΡΟΒΙΑΚΗΣ ΑΝΤΟΧΗΣ

Η ανάπτυξη μικροβιακής αντοχής, αποτελεί μια τεράστια απειλή για τη δημόσια υγεία τόσο σε παγκόσμιο όσο και εθνικό επίπεδο. Η ανάπτυξη σύγχρονων προγραμμάτων εμβολιασμού, η ορθή τήρηση των συστάσεων, η συνεχής ενημέρωση του πληθυσμού για τα πολλαπλά οφέλη του εμβολιασμού μπορούν να εμποδίσουν την εμφάνιση λοιμωδών νοσημάτων καθώς και τη μετάδοσή τους συμβάλλοντας έτσι στη μειωμένη χρήση αντιβιοτικών έως και 47%.²² Χαρακτηριστικά, ο ΠΟΥ αναφέρει ότι αν κάθε παιδί, εμβολιάζονταν κατά της στρεπτοκοκκικής πνευμονίας θα αποφεύγονταν 11.000.000 ημέρες χρήσης αντιβιοτικής θεραπείας το χρόνο παγκοσμίως.²³ Σε αυτή την κατεύθυνση έχει αναπτύξει 10ετές σχέδιο δράσης για τη χρήση των εμβολίων στη μάχη κατά της μικροβιακής αντοχής.

1.5. Ο ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΣ ΜΕΣΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Μέσω της ανοσίας της αγέλης, η οποία επιτυγχάνεται με την ικανοποίηση των εμβολιαστικών στόχων που έχουν ορίσει οι αρχές υγείας, παρέχεται έμμεση προστασία στο σύνολο του πληθυσμού λόγω "χαμηλότερης κυκλοφορίας" των παθογόνων. Πιο συγκεκριμένα, παρέχεται προστασία σε συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες (ευάλωτες) στις οποίες δεν ενδείκνυται ο εμβολιασμός (π.χ έγκυες, ανοσοκοτασταλμένοι, νεογνά για ορισμένες παθήσεις).

Στην περίπτωση της ιλαράς, για να εξασφαλιστεί η προστασία αγέλης, η εμβολιαστική κάλυψη θα πρέπει να είναι στο 95%. Την περίοδο μεταξύ 2016 – 2018 λόγω της μείωσης της συνιστώμενης εμβολιαστικής κάλυψης τα κρούσματα υπερ-τριπλασιάστηκαν φτάνοντας τις 80.000 το 2018 στην περιοχή της Ευρώπης του ΠΟΥ - ο υψηλότερος αριθμός σε μια δεκαετία.

22. Leveraging Vaccines to Reduce Antibiotic Use and Prevent Antimicrobial Resistance: An Action Framework: World Health; 2020. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO

23. Antibiotic resistance: Why vaccination is important (who.int)

2 ΤΟ ΝΕΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΜΒΟΛΙΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Η Ελλάδα, διαθέτει ένα από τα πιο σύγχρονα εμβολιαστικά προγράμματα, τόσο στην κάλυψη του παιδικού όσο και του εφηβικού και ενήλικου πληθυσμού. Ωστόσο, οι νέες προκλήσεις υποδηλώνουν την ανάγκη λήψης μέτρων με στόχο την ευρεία εφαρμογή των προγραμμάτων ώστε η Πολιτεία να αποκομίσει το μεγαλύτερο δυνατό όφελος.

Σε αυτή την κατεύθυνση κρίσιμοι είναι οι κάτωθι παράγοντες:

2.1. | ΘΕΣΠΙΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΜΒΟΛΙΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Η θέσπιση διακριτών σταδίων και σαφώς καθορισμένων αρμοδιοτήτων και διαδικασιών των οριζόμενων από το νομοθετικό πλαίσιο φορέων που είναι αρμόδιοι για την ανάπτυξη και αποζημίωση των εμβολιαστικών προγραμμάτων κρίνονται καθοριστικής σημασίας στο σχεδιασμό και την υλοποίηση πολιτικών που αφορούν τον εμβολιασμό. Η διαφάνεια στην αξιολόγηση και στις αποφάσεις των φορέων θα συντελέσει στην αύξηση της εμπιστοσύνης του πληθυσμού προς τον εμβολιασμό.

2.2. | ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΒΙΩΣΙΜΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟ

Ο Σύνδεσμος Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδος (ΣΦΕΕ) αναγνωρίζοντας ότι η οικονομική βιωσιμότητα του προγράμματος εμβολιασμού αποτελεί επένδυση για την κοινωνία^{24,25}, τονίζει τη σημασία της διατήρησης ενός ξεχωριστού κονδυλίου, αποκλειστικά για τον εμβολιασμό, το οποίο και θεσμοθετήθηκε το 2020.²⁶ Με στόχο τη δημιουργία ενός βιώσιμου προϋπολογισμού για τα εμβόλια η γνώση των υγειονομικών αναγκών, οι δημογραφικές εξελίξεις, οι αλλαγές στο νοσολογικό πρότυπο και οι εξελίξεις στην τεχνολογία είναι κρίσιμοι παράγοντες. Σε αυτή την κατεύθυνση η διαδικασία σάρωσης ορίζοντα («horizon scanning») η οποία παρέχει την απαιτούμενη πληροφορία σχετικά με τις εξελίξεις στο πεδίο των νέων τεχνολογιών και η υλοποίηση των μητρώων είναι μηχανισμοί που μπορούν να συμβάλλουν στο μακροπρόθεσμο σχεδιασμό και στην διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας των προγραμμάτων εμβολιασμού.

2.3. | ΘΕΣΠΙΣΗ ΕΜΒΟΛΙΑΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ

Η θέσπιση εμβολιαστικών στόχων αντανακλά τη δέσμευση των αρχών υγείας στην εγκατάσταση του εμβολιασμού ως βασικό μηχανισμό προαγωγής της υγείας. Ειδικότερα, η Ευρωπαϊκή Ένωση από το 2009 υποδεικνύει την ανάγκη θέσπισης στόχων εμβολιαστικής κάλυψης. Αντίστοιχα, ο ΠΟΥ στο Ευρωπαϊκό Σχέδιο Δράσης Εμβολιασμού 2015-2020 περιλάμβανε στόχους όπως τη διατήρηση μίας Ευρώπης ελεύθερης πολιομυελίτιδας, την εξάλειψη της ιλαράς και της ερυθράς, τον

24. European Commission (2018). Commission Communication on Strengthened Cooperation against Vaccine Preventable Diseases. https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b86c452c-494e-11e8-be1d-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF (Accessed September 2021).

25. Faivre P et al (2021). Immunization funding across 28 European countries, Expert Rev Vaccines. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14760584.2021.1905257> (Accessed September 2021).

26. N. 4715/2020

έλεγχο της ηπατίτιδας Β, και την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων εμβολιαστικής κάλυψης όπως $\geq 95\%$ για το εμβόλιο DTP σε 48 από τις 53 χώρες (ποσοστό 90%) και 75% έναντι της εποχικής γρίπης. Το 2020 και 2021, ο ΠΟΥ²⁷ και η ΕΕ²⁸ θέτουν εμβολιαστικούς στόχους για τον HPV σε κορίτσια και αγόρια για την εξάλειψη των HPV-σχετιζόμενων καρκίνων - τουλάχιστον 90% των κοριτσιών μέχρι την ηλικία των 15 ετών και σημαντική αύξηση στα αγόρια.

Αξίζει να αναφερθεί ότι η πανδημία του COVID-19 επηρέασε σημαντικά τον εμβολιασμό ρουτίνας. Το 2020, η παγκόσμια εμβολιαστική κάλυψη έπεσε στο 83%, με 23 εκ. παιδιά κάτω του 1 έτους να μην έχουν λάβει βασικά εμβόλια, σημειώνοντας αρνητικό ρεκόρ για πρώτη φορά από το 2009.²⁹ Τα μεγάλα κενά στα προγράμματα εμβολιασμού συναντώνται στον αναμνηστικό εμβολιασμό των εφήβων και των ενηλίκων. Η μη συμπλήρωση των εμβολιασμών είτε πρωταρχικών είτε αναμνηστικών καθιστά τον εμβολιασμό ανεπαρκή Γνωρίζουμε ότι ο έφηβος πρέπει να εμβολιαστεί έναντι της Μηνιγγίτιδας από τους 4 οροτύπους A, C, W, Y, έναντι του Ιού των Ανθρώπινων θηλωμάτων και να συμπληρώσει τις αναμνηστικές δόσεις για τη Διφθερίτιδα, τον Τέτανο, τον Κοκκύτη και την Πολιομυελίτιδα.

Ακόμη πιο σημαντικά είναι τα κενά που δημιουργούνται από χαμένους εμβολιασμούς στην ενήλικη ζωή. Μακροχρόνια, η πτωτική αυτή τάση μπορεί να προκαλέσει σημαντική απειλή για την επίτευξη της ανοσίας της κοινότητας -και την διατήρηση χαμηλών ποσοστών θνητότητας και θνησιμότητας στις νεότερες ηλικίες οδηγώντας στην επανεμφάνιση νοσημάτων που θα μπορούσαν να έχουν προληφθεί με τον εμβολιασμό (π.χ. επιδημία Ιλαράς το 2017).

2.4. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΕΜΒΟΛΙΑΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΕΠΑΓΡΥΠΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Η ανάπτυξη ενός συστήματος καταγραφής της εμβολιαστικής κάλυψης, επιτρέπει τον προσδιορισμό προτεραιοτήτων, παρέχει στοιχεία για την αποτίμηση του οφέλους του εμβολιαστικού προγράμματος και κινητοποιεί τις αρχές υγείας, την επιστημονική κοινότητα και τον πληθυσμό για τη ορθή τήρηση του Εθνικού Προγράμματος Εμβολιασμών. Επίσης, τα συστήματα καταγραφής μπορεί να αποτελέσουν ένα μέσο ελέγχου του υπάρχοντος προϋπολογισμού και να αποδώσουν σημαντικά στοιχεία για την αναθεώρησή του.³⁰

Προς αυτήν την κατεύθυνση, αξίζει να αναφερθούν σημαντικές πρωτοβουλίες, όπως η θέσπιση του Εθνικού Μητρώου Εμβολιασμών και το ψηφιακό βιβλιάριο υγείας παιδιού. Ωστόσο καθοριστικής σημασίας είναι η άμεση ενεργοποίηση και η εύρυθμη λειτουργία τους ώστε να συμβάλλουν στο σχεδιασμό ορθολογικών και αποτελεσματικών πολιτικών εμβολιασμού.

Παράλληλα, σημαντική θα ήταν η εφαρμογή συστημάτων ενημέρωσης του πληθυσμού όπως εφαρμόστηκαν στον εμβολιασμό έναντι της Covid – 19 (σύστημα ενημέρωσης πολιτών σχετικά με τον χρονικό προγραμματισμό των δόσεων ανά ηλικιακή ομάδα).

2.5. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΟΙΝΟΥ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Η συνεχής ενημέρωση του κοινού και των επαγγελματιών υγείας, ανά τακτά χρονικά διαστήματα αναφορικά με την αξία και τα οφέλη του εμβολιασμού, ενδυναμώνει την εμπιστοσύνη του πληθυσμού γύρω από τα εμβόλια δημιουργώντας αναχώματα στα όποια μηνύματα ενδοιασμού μπορεί να εμφανίζονται. Επιπροσθέτως, η κοινή στάση οδηγεί στην ανάπτυξη κουλτούρας σχετικά με τη σημασία της πρόληψης μέσω του εμβολιασμού.

27. WHO World Health Assembly (2020), Global strategy to accelerate the elimination of cervical cancer as a public health problem (who.int)

28. Europe's Beating Cancer Plan (2021), EU Commission, Europe's Beating Cancer Plan (europa.eu)

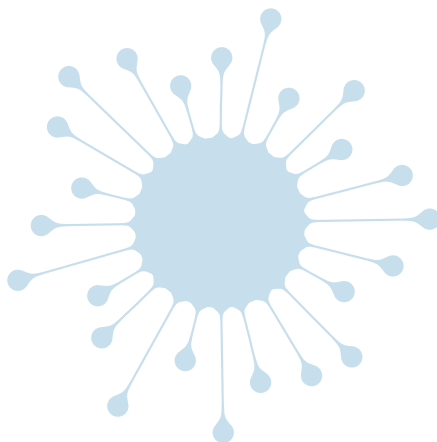
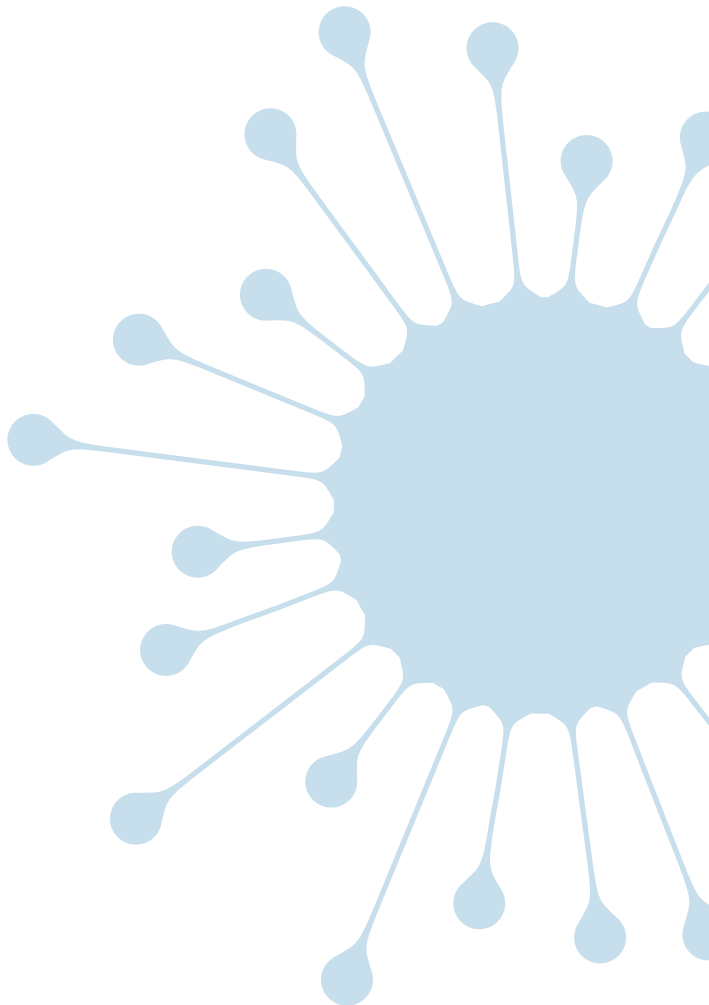
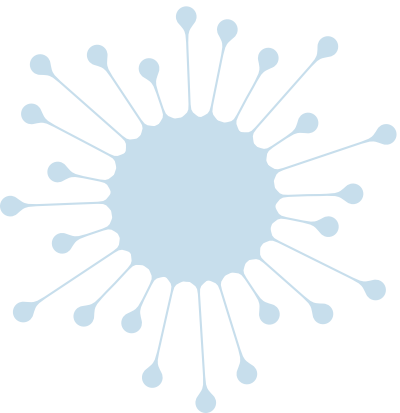
29. Impact of the COVID-19 Pandemic on Administration of Selected Routine Childhood and Adolescent Vaccinations — 10 U.S. Jurisdictions, March–September 2020 | MMWR (cdc.gov)

30. A-Fresh-Shot.pdf (policyexchange.org.uk)

3

ΣΥΝΟΨΗ

Η ανάπτυξη και η ορθή εφαρμογή των εμβολιαστικών προγραμμάτων αποτελεί βασικό πυλώνα της Πολιτικής Υγείας. Ο εμβολιασμός αποτελεί πράξη ατομικής και συλλογικής ευθύνης καθώς συμβάλει στην ευημερία και την ανάπτυξη της κοινωνίας και της οικονομίας. Σε αυτή την κατεύθυνση παρεμβάσεις που αφορούν την καταγραφή των υγειονομικών αναγκών, τη θέσπιση και ορθή τήρηση των συστάσεων, την ενημέρωση του κοινού, την παρακολούθηση των νέων τεχνολογιών αποτελούν κρίσιμους παράγοντες στο σχεδιασμό βιώσιμων εμβολιαστικών προγραμμάτων.

ΣφΕΕ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Λ. Κηφισίας 280 & Αργινίου 3, 15232 Χαλάνδρι
sfee@sfee.gr, www.sfee.gr